

Motion till riksdagen

1990/91:Ub67

av Claes Roxbergh m.fl. (mp)

med anledning av prop. 1990/91:87

Näringspolitik för tillväxt

Högskolan och tillväxten

I propositionen diskuteras ett optimistiskt tillväxtperspektiv fram till år 2000 som bygger på en BNP-tillväxt på 4 %. Miljöpartiet de gröna anser att sådan tillväxt under 90-talet varken är realistisk eller eftersträvansvärd. Utgångspunkten bör istället vara att begränsa tillväxten av framförallt miljöstörande verksamhet. Miljöpartiet de gröna anser att utbildningen varken kan eller bör användas som tillväxtregulator.

Det finns dock skäl att öka utbildningskapaciteten för att bl. a. lösa de problem som tillväxten har skapat och ge utbildningsmöjligheter för arbetslösa ungdomar. Ökningen får dock inte ske så att utbildningens kvalitet försämras. Miljöpartiet de gröna anser det nödvändigt att utveckla högskolans arbetsformer och organisation. Det är viktigt att organisationen förenklas så att antalet sammanträden minskas och att byråkratin minskas. Det är också nödvändigt att detaljregleringen minskas och att de enskilda högskolorna och universiteten får bestämma mer. Högskolorna bör redan nästa budgetår få disponera sina lokalanslag och själva hyra de lokaler som är bäst och billigast. På dessa sätt kommer resurser att frigöras som kan användas för en ökad och förbättrad utbildning.

Grundutbildningen

Miljöpartiet de gröna anser istället att den nuvarande grundutbildningen bör ökas med 3 700 platser, kostnad 92,5 Mkr. I propositionen föreslås en ökning av grundutbildningen som är otillräcklig och finansierad genom effektivisering och utglesning av undervisningen. Finansieringen i propositionen sker genom minskning av anslaget D7, utbildning för vårdsyrken, och D8, utbildning för undervisningsyrken.

Eftersom den i propositionen föreslagna ökningen på 700 platser inte är finansierad måste extra medel tillföras för dessa platser. Kostnaden för utökning av propositionens förslag med 3 000 platser blir därför 92,5 Mkr.

Större delen av utökningen bör läggas på lokala och individuella linjer och fristående kurser (LIF). Vid fördelningen av platserna bör de mindre högskoleorterna prioriteras och på grund av överhettningen i Stockholmsregionen bör den undvikas.

Miljöpartiet anser att antalet platser på civilingenjörsutbildningen bör ökas. Ett villkor för denna ökning är dock att ett humanekologiskt-humanistiskt perspektiv tillförs civilingenjörsutbildningen. Det är i detta sammanhang viktigt att det skapas utrymme på de tekniska högskolorna för en miljövetenskaplig verksamhet. Det kan t.ex. göras genom att det skapas en särskild miljövetenskaplig sektion. Den nyss startade miljövetenskapliga sektionen vid CTH måste få resurser för sin verksamhet. Kostnad 10 Mkr för miljövetenskaplig verksamhet på de tekniska fakulteterna.

Forskarutbildning

När det gäller forskarutbildningen anser vi det viktigt att de 120 nya doktorandtjänsterna även används för att klara övergången till doktorandtjänster från stipendier även på övriga fakulteter.

De industrirelaterade forskningsprogrammen

Miljöpartiet de gröna anser att deltagande i EG:s forskningsprogram bör ske utifrån kvalitet och behov. Sålunda bör sektorsorganen själva avgöra om man vill delta och även bestrida kostnaderna ur egen budget. Detta gäller även de trafiktekniska forskningsprogrammen som Eureka och Prometevs. När det gäller prioriterade teknikområden anser miljöpartiet att riksdagen inte skall besluta om stöd till olika teknikprojekt. Det finns flera exempel på detta som inte manar till efterföljd. Forskningen för utveckling av en resursnål, ekologisk teknik för ett avfallssnålt samhälle är dock så miljöpolitiskt viktig att den motiverar särskilda satsningar.

Neddragningar på grund av riksdagsbeslut

Regeringen har i propositionen dragit ned anslagen till forskningsområdet med 10,1 Mkr och grundläggande högskoleutbildning med 18,8 Mkr. Detta motsvarar de påslag som riksdagen beslutade om i samband med budget- och forskningspropositionerna 1989/90:90. Dessa medel måste återställas för budgetåret 1991/92.

Finansiering

En del av kostnaden för denna utökning kan sannolikt täckas genom minskat behov av arbetsmarknadsåtgärder för ungdom de närmaste åren. I övrigt får täckning ske genom den reserv för beräknat tillkommande utgiftsbehov som miljöpartiet upptagit i sitt budgetalternativ.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att högskolans lokalanslag redan budgetåret 1991/92 skall fördelas till de lokala högskolorna och universiteten,
2. att riksdagen beslutar öka antalet utbildningsplatser med 3000 inom grundläggande högskoleutbildning utöver vad som föreslås i propositionen, enligt vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen till berörda högskoleanslag för grundutbildningen för budgetåret 1991/92 anslår 92 500 000 kr. utöver vad som föreslås av regeringen i proposition 1990/91:90,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att civilingenjörsutbildningen skall tillföras ett humanekologiskt-humanistiskt perspektiv,

5. att riksdagen beslutar att anslå 10 000 000 kr. till miljövetenskaplig forskning under E 9, teknisk fakultet, enligt vad som anförts i motionen,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att övergången till doktorandtjänster inom humanistisk och samhällsvetenskaplig fakultet måste ske i samma takt som inom teknisk och naturvetenskaplig fakultet,

7. att riksdagen för budgetåret 1991/92 beslutar öka medelsramen för forskning och forskarutbildning med 10 137 000 kr. utöver vad som föreslås i propositionen,

8. att riksdagen för budgetåret 1991/92 beslutar öka medelsramen för grundläggande högskoleutbildning med 18 800 000 kr. utöver vad som föreslås i propositionen.

Stockholm den 6 mars 1991

Claes Roxbergh (mp)

Inger Schörling (mp)

Eva Goës (mp)